

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
HERCEGOVAČKO-NERETVANSKI KANTON
KANTONALNI SUD U MOSTARU
Broj: 56 0 P 068136 22 Gž
Mostar, 7. 3. 2023. godine

Kantonalni sud u Mostaru, u vijeću sastavljenom od sudija: Nade Hamović-Kovačević, predsjednice vijeća, Tatjane Mijatović i Zorana Krtalić, članova vijeća, u parničnom postupku tužioca Jozе Ivančević, Ul. Dive Grabovčeve broj 9, Prozor-Rama, koga zastupaju punomoćnici iz ZOU „Paponja-Bunoza“, advokati iz Mostara, protiv tuženog Ivana Šekelja, Šćit b.b, Prozor-Rama, koga zastupa punomoćnik Mario Buntić, advokat iz Posušja, radi naknade štete zbog klevete, v.sp. 3.000,00 KM, odlučujući o žalbi tuženog protiv presude Opštinskog suda u Konjicu broj 56 0 P 068136 20 P od 3. 11. 2021. godine, na sjednici vijeća održanoj 7. 3. 2023. godine, donio je:

PRESUDU

Žalba tuženog se uvažava, prvostepena presuda se preinačava tako da se tužilac odbija sa tužbenim zahtjevom kojim traži da mu tuženi nadoknadi klevetom uzrokovanu štetu zbog povrede ugleda i časti u iznosu od 2.500,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od 12. 10. 2020. godine do isplate i da mu nadoknadi parnične troškove u iznosu od 1.053,99 KM.

Obavezuje se tužilac da tuženom nadoknadi parnične troškove u iznosu od 280,80 KM, u roku od 30 dana.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom tuženi je obavezan da tužiocu nadoknadi štetu zbog klevete i nematerijalne štete zbog povrede časti i ugleda u iznosu od 2.500,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od 12. 10. 2020. godine do isplate i da mu nadoknadi parnične troškove u iznosu od 1.053,99 KM. Iznad dosuđenog iznosa tužbeni zahtjev je odbijen.

Tuženi je blagovremeno podnio žalbu kojom pobija prvostepenu presudu radi pogrešne primjene materijalnog prava, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i povrede odredaba parničnog postupka. Navodi da je tužilac propustio da traži objavu demantija, što ukazuje da je cilj ove tužbe isključivo da se tuženi ošteti i diskredituje, da su navodi koje prvostepeni sud izdvaja kao klevetničke dati kao navodi svjedoka u krivičnom postupku, pa ne podliježu odgovornosti za klevetu, da je tuženi djelovao isključivo s namjerom izvještavanja javnosti o nepobitnim činjenicama i iznošenju vlastitog mišljenja, da on ne može znati da li je njegovo izražavanje neistinito, obzirom da je većinu crpio iz izvještaja nadležnih državnih organa, da je Kantonalni tužilac Nedžad Karalić, koji je postupao u predmetu gdje je tuženi saslušan kao svjedok dao spornu izjavu, kažnjen radi neefikasnog rada u tom predmetu, a da izjavu o reketiranju Kantonalnog tužilaštva nije dao tuženi, već je to komentar na njegovu objavu.

Predlaže drugostepenom sudu da žalbu uvaži i prvostepenu presudu preinači u korist tuženog i obaveže tužioca na naknadu troškova žalbe, ili da prvostepenu presudu ukine i predmet vrati na prvostepenom sudu na ponovni postupak.

Tužilac je odgovorio na žalbu.

Ispitujući pobijanu presudu u okviru žalbenih razloga i razloga na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti u smislu čl. 221. Zakona o parničnom postupku¹ (dalje: ZPP), odlučeno je kao u izreci iz sljedećih razloga:

Predmet spora je naknada štete zbog povrede ugleda i časti tužioca posljedicom klevete tuženog.

Iz spisa proizilazi da je tužilac načelnik opštine Prozor-Rama, da je tuženi na svom facebook profilu objavljavao tekstove u vezi sa tužiocem u kojem kritikuje njegov rad, a tekstove objavljene u periodu od 9. 7. 2020. do 20. 9. 2020. godine tužilac smatra klevetničkim.

Prvostepeni sud je utvrdio da su u kontroli nadležnih državnih finansijskih organa u opštini Prozor-Rama utvrđene nepravilnosti i propusti, da rezultati poslovanja nisu prikazani istinito, da neke finansijske transakcije nisu zakonite, da je Federalna finansijska inspekcija podnijela izvještaj protiv tužioca zbog sumnje da je počinio krivično djelo Zloupotrebe položaja i ovlaštenja te povrede ravnopravnosti u obavljanju gospodarske djelatnosti, da je u postupku Opštinskog suda u Konjicu broj 56 0 Pr 041727 12 Pr tužilac oglasen odgovornim za počinjeni prekršaj iz čl. 31. Zakona o budžetima F BiH i izrečena mu je novčana kazna, da je tuženi tužilaštvu HNK podnio krivičnu prijavu protiv tužioca za počinjenje djela koja se odnose na kršenje Zakona o budžetu, jer je tužilac protivzakonito finansirao udrugu PROKRUG 767 i zaključio ugovor o zakupu za smještaj deminerskog tima OS BiH protivno zakonskim odredbama, da je u istom tužilaštvu evidentirano 18 predmeta po krivičnim prijavama protiv tužioca od kojih je 12 riješeno obustavom istrage, a 6 predmeta još nije riješeno, da je broj upisanih učenika u Osnovnoj školi u Prozor-Rami u zadnjih 12 godina dvostruko manji;

da u lokalnoj zajednici tuženog smatraju građanskim aktivistom koji prvenstveno prati rad tužioca kao načelnika opštine, da njegove objave na facebook-u čitaju zainteresovani građani.

Prvostepeni sud cijeni da objave tuženog o tome da je tužilac „samovoljno mijenjao proračunska sredstva“, da „su izvršene zloupotrebe u javnim nabavkama“, „da je isplaćivao novac probranim udrugama“, „da je Ivančević vršio nezakonite isplate vjerskim zajednicama“, „da se radi kriminal“, da „Ivančević krade“, navodi gdje pominje „lopovluk“, nestanak 60% djece iz Rame vrijednosni sud tuženog, za koji je isključena odgovornost za klevetu;

da su klevetničke objave tuženog od 10. 7. 2020. godine o markiranim imenima glasača tužioca „kojima se isplaćuju iznosi od 300-500 KM, a iznosi od 100-300 KM uglavnom su rezervirani napaćenoj Bošnjачkoj sirotinji“;

da su klevetničke objave tuženog od 9. 9. 2020. godine sa navodima iz krivične prijave – zapisnika o saslušanju svjedoka da je „Jozo Ivančević kupio kaznene prijave“, „da je sve aparate i uređaje-medicinsku opremu i ostalo načelnik Ivančević po okončanju njezinog rada zbrinuo na svoj način bez ikakvog traga“, „da se u kuloarima u Prozoru priča da je Tužitelj dobro potkovan od strane načelnika“;

¹ „Službene novine F BiH“, br. 53/03, 73/05 i 19/06

da je tuženi odgovoran i za komentare čitalaca njegove facebook stranice na tekst objavljen 5. 9. 2020. godine da „Karalić mjesečno u prosjeku dobije od Joze više od 10.000,00 KM reketa“.

Na osnovi ovih utvrđenja prvostepeni sud zaključuje da tuženi nije imao iskrene namjere da pruži informacije koje se tiču ishoda podnesenih krivičnih prijava, već da je iznosio neistinite i nedokazane činjenice koje predstavljaju napad na ugled tužioca i nema mjesta zakonskom izuzetku, pa je zbog nesumnjivo narušene časti i ugleda tužioca obavezao tuženog da mu isplati 2.500,00 KM.

Odredbom čl. 12. st. 1. Zakona o zaštiti od klevete² (dalje: ZZK) propisano je da je rok za podnošenje zahtjeva za naknadu štete u smislu ovog zakona 3 mjeseca od dana kada je oštećeni saznao ili je trebao saznati za izražavanje neistinite činjenice i za identitet štetnika i taj se rok ni u kom slučaju ne može produžiti nakon isteka 1 godine od dana kada je to izražavanje izneseno trećem licu.

Navedenom zakonskom odredbom propisani rok za podnošenje tužbe je procesna pretpostavka za dopuštenost pružanja sudske zaštite, pa je tužilac trebao da dokaže da je tužbu podnio blagovremeno. Tužba je podnesena 12. 10. 2020. godine, pa je blagovremena u odnosu na tekstove tuženog za koje je tužilac saznao od 12. 8. 2020. godine. Tužilac u tužbi navodi da je u 8. mjesecu 2020. godine saznao da je tuženi na svom facebook profilu objavljuvao neistinite navode o njemu, ali ne obrazlaže kako i kojeg konkretnog dana je saznao za objave, niti nudi dokaze za ovu tvrdnju. Kako tužilac nije dokazao da je tužbu podnio u zakonom propisanom roku, tužba je neblagovremena u dijelu koji se odnosi na naknadu štete zbog objave tekstova 9. 7. i 10. 7. 2020. godine. Zbog navedenog nije bilo mjesta utvrđenju prvostepenog suda da su klevetničke objave tuženog od 10. 7. 2020. godine o markiranim imenima glasača tužioca „kojima se isplaćuju iznosi od 300-500 KM, a iznosi od 100-300 KM uglavnom su rezervirani napaćenju Bošnjačkoj sirotinji“.

Utvrđujući odgovornost tuženog za komentare trećih lica povodom objave tuženog od 5. 9. 2020. godine prvostepeni sud je pogrešno primijenio materijalno pravo.

Odredbom čl. 6 st. 1. ZZK propisano je da za klevetu odgovara lice koje iznosi ili prenosi neistinite činjenice, a pravni stav iz odluke Evropskog suda za ljudska prava na koji se poziva tužilac nije primjenjiv u ovom predmetu, jer tuženi nema tehničke mogućnosti da komentare drugih lica na njegove objave spriječi, ili ukloni, pa ne može odgovarati za njihove izjave.

Tuženi je 9. 9. 2020. godine na svom facebook profilu objavio sliku zapisnika koji je sačinilo tužilaštvo HNK u kojem je tuženi saslušan kao svjedok i tom prilikom je dao izjavu koju prvostepeni sud cijeni kao klevetničku.

Suprotno shvatanju prvostepenog suda, ovo je slučaj izuzetka od odgovornosti, jer čl. 7. st. 1. tač. b) ZZK propisuje da odgovornost za klevetu ne postoji ako je štetnik iznosio izražavanje u toku zakonodavnog, sudskog ili upravnog postupka.

Zbog navedenog tužbeni zahtjev tužioca trebalo je odbiti u cjelosti, pa je primjenom 229. tač. 4. ZPP prvostepena presuda preinačena kao u izreci.

Odluka o parničnim troškovima donesena je na osnovi čl. 397. st. 2. i čl. 386. st. 1. ZPP. Troškovi tuženog odnose se na advokatske troškove za sastav žalbe uz PDV – 280,80 KM.

Predsjednica vijeća
Nada Hamović-Kovačević

² „Službene novine Federacije BiH” broj 19/03 i 73/05

KANTONALNI SUD U MOSTARU

Broj: 56 0 P 068136 22 GŽ

Mostar, 7. 3. 2023. godine

Predsjednica vijeća: Nada Hamović-Kovačević

Članovi vijeća: Tatjana Mijatović

Zoran Krtalić
